

DE LANDBOUWER

Maandblad voor Buitenlieden

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor zes maanden: 35 Centiemen

REDACTIE EN ADMINISTRATIE

GARENPLAATS, GENT.

Ongeteekende brieven worden niet opgenomen

AANKONDIGINGEN:

Prijs volgens Tarief, voorop betaalbaar

De onteigening der Boeren

Aardrijkskundigen en reizigers zeggen ons dat er een monsterachtige vledermuis leeft, welke den naam bloedzuiger heeft gekregen.

De vermoede reiziger, die de onvoorzichtigheid begaat, wanneer hij uitgeput is of zich vermoeid gevoelt door stappen of hitte, zich bij avondkoelte buiten neer te leggen om te slapen, zou van dit monster het ergste te vreezen hebben. Voorzichtig fladdert het neer, steekt even voorzichtig de huid van den slapende door en zuigt zich zat en vol aan zijn bloed.

Afgematter dan ooit, stervend nagenoeg van flauwte wordt hij wakker, duizelt van verbijsstering, moet op hulp en steun roepen om behouden onder dak te komen.

De reiziger is de boer, die den akker kneedt en de aarde bevrucht; de bloedzuiger, het monster is de kapitalist, de zweetzuiger, het spook van hoeve en haard, van akker en veldvruchten.

Bewustloos, terwijl ze arbeiden en hun brood, hun zwarte korst brood, eten in het zweet hunns aanschijns; terwijl aan zels en zicht en vlegel, aan wagen en zaaituig hunne pezen kraken en hun hoofd zich lam bekomert in de overweging of er op aanstaande 30 november, op St-Andries, mogelijkheid zal bestaan om den heer te voldoen; bewustloos, als slapende reizigers laten ze het bloed opsloppen door azende nietsdoeners, door de verhongerde dienaars van het kapitalistisch regiem.

Ze worden langzaam zwakker, de ongelukkigen, langzaam loomer van geest; ze gaan langzaam meer krom, lijden meer ellende en gebrek en spannen hun overblijvende krachten tot harderen arbeid in, om nieuw voedsel te garen voor de volgende komst van den grooten bloedzuiger.

Ze zijn bewustloos uit onwetendheid, uit kindsheid. Ze lijden als de zinnelooze, die wel de pijn aan zijn ledematen voelt, doch niet weet aan te duiden, waar de ziekte knaagt, zelfs niet gist, dat er tegen haar geneesmiddelen bestaan.

De ongelukkige landbouwers lijden reeds veertig, vijftig, zestig jaren lang aan uittering; ze gaan reeds zooveel jaren langzaam doch zeker dood; ze gevoelen de pijn hunner schrikkelijke kwaal, doch ze weten niet, waar zij knaagt, en evenmin dat tegen haar de staat-geneesheer met nieuwe wettenstelsels als geneesmiddelen bestaan.

Daarom dan ook hebben de landvampiers, de hoeve en akkerslinders ongestoord aan hun vernielingswerk meer dan een halve eeuw den vrijen tengel kunnen geven.

De socialistische partij maakt regelmatig, in *Le Peuple*, zeer belangrijke monographiën der gemeenten openbaar, doch bij iedere dier monographiën, zou de opsteller moeten antwoorden op de volgende vragen:

1. Hoeveel hoeven boven de 10 hectaren groot bestonden er in de gemeente omstreeks 1845? — Belangrijkheid van elke?

2. Hoeveel eigendom werd door ieder van hen bebouwd? — Hoeveel pachtgrond? — Bedrag der pacht? Der belastingen?

3. Hoeveel hoeven boven de 10 hectaren bestaan er nog heden? — Belangrijkheid van elke?

4. Hoeveel eigendom wordt er door ieder van hen bebouwd? — Hoeveel pachtgrond? — Bedrag der pacht? Der belastingen?

5. Hoeveel eigendom bezaten, in 1840, al de landbouwers der gemeenten te samen? — Gemiddelde som van lasten en belastingen op de hectare? — Bedrag der erfenisrechten, enz.?

6. Hoeveel eigendom bezitten de tegenwoordige landbouwers te samen? Bedrag der erfenisrechten, enz.?

7. Waaraan mag en moet men wijten de verdwijning dezer eigendommen? — Welke soorten van kapitalisten bezitten ze tegenwoordig?

Het antwoord op die vragenreeks zal in de meeste der gevallen veel arbeid en moeite vergen, doch men zal alzoo vaardig krijgen een dossier van het hoogste belang voor elkeen, die zich met sociale studien in 't algemeen en meer bepaald met de landbouwzaak bezig houdt.

Voor onze partij zal dit dossier meer kostbaar zijn dan voor iemand. Immers, we zullen er, voor elke streek, het lijnenstelsel vinden, tot het samenstellen van een plan voor socialistische propaganda en tot inrichting van hulp voor de overgangperiode naar het collectivisme.

In den hoogsten graad zal, door de beantwoording van hooger geschreven vragen, elke monographie aan leerzaamheid winnen, omdat zij ons zeggen zal hoe, wanneer, waarom en door wie op de boeren de onteigening gepleegd werd, de volledige onteigening van alles wat zij bezitten, door datzelfde kapitalisme dat de socialistische toebredt: ge zijt, gij, de schenders van het eigendom; ge zijt verdeelers en roovers van het goed van een ander.

Stellig zal het werk arbeid kosten. Onze partijgenooten, die er zich zullen aan zetten, zullen voorreest de onderlingen moeten raadplegen, indien zij zelve niet bejaard genoeg zijn, om den toestand uit eigen beschouwing te kennen. Verder berusten, in de gemeente-archieven, de oude en de nieuwe kadasterplannen met b hoorige leggers en inlichtingen. 't Zal echter niet altijd zeer gemakkelijk zijn, aan deze bronnen te putten, wanneer officieele heeren of kapitalistische en adellijke gemeenteverheden tot de bewaking derzelve gemachtigd zijn.

Echter blijft er toch altijd, met iet of wat moeite veel vaardig te krijgen.

De landbouwoptelling, vóór een goed paar jaren door ons kapitalistisch ministerie gedaan, zal voor de socialistische vorschers niet veel hulp of belangrijkheid opleveren. Vooreerst omdat de kapitalisten voor de feiten en cijfers, welke den ellendigen toestand, het rampig verval onzer boerenbevolking vaststellen, als voor-nachtspoken achteruitdeinzen. Vervolgens, omdat die landbouwoptelling niet gedaan werd met het oog op in te voeren g-onidige verbeteringen, voor den boerenstand, verbeteringen, welke technooit van eene kapitalistische regeering te verhoppen of te eischen zijn.

Uit de duidelijke beantwoording van ons vragenstel, zou blijken, welke de reeks kapitalisten zijn, die onze boeren van hunne eigendommen, van hunne hoeven, hunne weelderige boomgaarden, hunne vette weiden, hunner rijke akkers, beroofd hebben.

't Zijn al de geldschieters en borgers, die den ongelukkigen dorpelijken slaaf met geld op onderpand, met credit geholpen hebben, zoolang bij den dorpelijken slaaf pand bleef, waarop later de hand kon gelegd worden, zoolang er van en rond de hoeve, met zweet en arbeid gemetseld en begoed, één brok, één hap overschoot, welke nog niet verpand werd.

De geldschieters en borgers heetten dat « den boer helpen. » De onvoorzichtige dorpeling beschouwde dat als « geholpen worden uit den nood. »

Borgers en geldschieters worden aldre de dwingend beheerschers van den ploeger, die hun slaaf wordt en zonder hun toestemming den voet niet zou verzetten. Gaat nu de ongelukkige te veel naar de kerk, te weinig naar de kerk, te veel naar de herberg; koopt hij zijn kruiderijen en specerijen in een winkel of magazijn, in den ban der achtung van zijn meesters gedaan; is hij hier wat te zeer bevriend met den dorpsheer, daar wat te vertrouwelijk met den geuschen onderwijzer; stuurt hij zijn kinderen naar een staatsgesticht, wanneer zijn meester paapsh is, of naar een broekersschool, wanneer de geldschiet, de burger liberaal is; wordt er in kies-tijd gevreesd, dat de « lompe boer » naar den wensch van zijn « heer » niet gunstig stemmen zal, daadlijk komt een briefje klaar, naar het volgend onveranderlijk cliché opgesteld:

« Vriendelijk verzoek zoohaast mogelijk mij te komen spreken. »

De geboiede ploegslaaf weet wat zoo een pa-piertje beteekenen wil; hij schiet zijn besten kiel aan, grijpt schuchter en bedrukt naar zijn mispelaar en trekt schoorvoelend naar de stad of naar het kasteel. Hij weet dat hij vóór de schrijftafel van zijn « heer, » weer een ander-maal een brok zal moeten afstaan van de vrijheid, welke hem zijn boeien en zijn levenskruis nog gunnen.

Thans is op de meeste dorpen de onteigening geschied. Het boerendom maakt, met zijn arbeidskruis geladen, den laatste tocht; het is Golgotha genaderd; het stuiptrekt van rampzaligheid; sukkelt nog voort naar de plaats zijns doods, met uitgemergeld l-i-f en gevolgd van havelooze uitgeleden vrouwen en scharen van zwakke of misvormde kinderen.

Vóór etlijke jaren nochtans, toen er nog aas-machtig te worden was op de dorpen, zweefden de gieren van het kapitalisme rond de hoeven en over de graanvelden.

De pachten sloegen op; de belastingen stegen

als de vloed eener nakende overstroming; de boeren werden, bij de verpachtingen, tegen elkander angehitst om de huurprijzen tot het uiterste te hoogen; de dorpelijke bevolking werd medegesleept in den algemeenen stroom van zuicht naar praal en naar klimmende uitgaven, — de « heeren », de geldhebbers juichten toe!

De vrucht was rijp; zij zou vallen! De boer zou aan geld behoefte krijgen; hij zou op pand ontleenen. Hij kwam alzoo in de klauwen van den gier, die daaglijks aan zijn prooi penzelen zal, totdat er nog enkel een afge-knaagd rif overschiet.

Zoo zijn de eigendommen onzer dorpers naar het kasteel, naar den notaris, naar den kruide-nier, naar den dokter gegaan, omdat al deze mannen geld verschoten hebben, wanneer de nood op de hoeve zijne rampen smeeft.

De bijzonderste onder al deze bloedzuigers blijft ontgensprekelijk de notaris. Die man doet de zaken der gansche gemeente. Zijn vader, zijn grootvader deden ze. Hij kent den toestand, het vermogen, de zedelijkheid, de bekwaamheid, de deugd, de ondeugd, de gezindheid, de gods-dienstige overtuiging, de noodwendigheden van elken landbouwer, ook de vaders en de grootva-ders hebben zij gekend, wier akten, testamenten, erfenisverdelingen, huwelijkskontrakten, pand-stellingen, borgtochten nog in de archieven der studie berusten.

Wordt er gekocht en niet betaald, de notaris borgt, schiet voor; wordt er gedeeld en ont-breekt er geld om de rechten te betalen, de notaris borgt, schiet voor; moet er voor den zoom een plaatsvervanger, voor de dochter een bruidschat betaald worden; vergt de hoeve her-stellingen, verbeteringen; moeten de kinderen op studie naar de kostschool en is er voor dit alles, zooals gewoonlijk bij den landbouwer, geen geld, de notaris is de gepatenteerde geld-schietster.

Altijd op flink onderpand!

Altijd tegen den hoogst wetlijken intrest! Zoolang, totdat op de laatste centiare grond, op de laatste dakpan der hoeve de laatste moge-lijken cent opgeteerd is. Dan de onteigening voor het gerecht; de plakschriften aan de wan-den der herbergen; op de kerkdeur; op het ge-meentehuis, in de gemeentelijke aanplakbus met bovenaan, in groote letters: *Gedwongene onteigening.*

Ziedaar één bedrijf uit het kapitalistisch ont-eigeningsdrama, dat in honderd bedrijven op het maatschappelijk tooneel wordt gespeeld! Ziedaar, hoe zij handelen, de nietsdoeners, die dank zij een kapitalistisch wettenstel goud heb-ben om uit te leenen en de socialistten verwijten, dat de roode klik het eigendomsrecht met de voeten trapt en den armen boer wil berooven van zijn akker, zijn hoeve, zijn landbouwge-reedschappen.

Akkers en hoeven, alles op het dorp werd ont-eigend, opgeslorpt door de gieren van het goud en de landbouwers met lijf en geest, in de sla-vernij van kasteel en geldkoffer gebracht.

In dien ondergang heeft de kapitalistische Staat nooit redding kunnen brengen; omdat zijn geest de geest is van hebzucht, bezit; omdat zijn instellingen de heerschappij van het goud hebben gewettigd en den arbeid hebben ontadeld; om-dat de overmacht van het goud der nietsdoers op den arbeid der alscheppers het recht van den sterkste hebben gehuldigd ten voordeele van het kapitaal.

Het socialisme moet en zal den boer redden, onmiddellijk, door de maatregelen en instellin-gen zijner overgangsperiode; voor altijd door zijn collectivistische samenleving.

Het socialisme zal hen onteigenen, die den boer onteigenen; zal het goud ontadelen en onttroonen; zal den arbeid den schepter in de hand steken der wereldheerschappij.

STEVEN BOERSEN.

Klerikale Inkwisiteurs

Ziehier hoe de familie Daens, in het *Land van Aalst*, de vervolgingen beschrijft, waarvan zij vanwege hare broeders in Christus het voor-werp is:

« Dan is de samenzweering tegen ons begon-nen... De *Standaard* schreef het: *Daens moet verarmd worden met vrouw en kinderen...* Een der grootste Catholiken riep het uit, op de Groote Markt: Daens is een der beste Catho-

lieken, altijd geweest; doch hij is voor 't Even-redig Stelsel en spreekt te veel voor 't Werkvolk. M. Jourdain uit den *Patriote* verklaarde ons met vaste overtuiging: **Uw ondergang is gezwoeren!**... Ge kunt er niets aan doen!... Mr, zegden wij, wat God bewaart, is wel be-waard... Sedert 4 jaar, men moet zeggen dat Chipka belegerd wordt, ingesloten, beschoten, ondermijnd... Men heeft tegen ons alles gedaan wat eenigszins mogelijk was. Het is de *tortuur en de verkerking der Spaansche Inkwisitie, maar op langen termijn.* Ons gazetten zijn verboden, ja gedoemd, schreven *Dender-bode* en *Volksstem*... Ons Drukkerij is een slechte Drukkerij; die bij ons iets te drukken brengt, **wordt gebroodroofd!**... Wee den Notaris die ons affichen ofannoncen geeft! Onze Boeken, onze Volksboeken, onze Prijsboeken, overal verbannen; geschreven tot naar d'uiteerste palen van ons Land... Voor de minstereden, ja zonder reden ons Processen aangedaan. W'adden soms 6 Processen te gelijk... En voor ons was er geen recht... Ons mocht men verwijten en be-spotten, beliegen en belasteren, voor ons geen recht, nergens, nergens... dan bij God en bij 't Volk!... Terwijl *Denderbode* met berekende boosheid onze winsten zesmaal vergrootte, om de Broodroovers aan te moedigen en ons zonder hulp te laten, de *Volksstem* schreef dat wij gingen vallen, dat wij moesten vallen, dat onze val nabij was, zelfs gaf dit blad een notarieel bericht met den verkoop van ons drukmaterieel en ons meubelen... Wie zal den Broodroover, de Vervolging en de Tortuur beschrijven? »

En zeggen dat het deze schurken zijn, die krekedillentranten stortten over het lot der be-dienden van *Vooruit*, beter behandeld en beter betaald dan overal elders.

Wat schijnheilige broodroovers!

Landbouwcongres.

Zondag 8 Oogst, hield de Werklieden-partij haar eerste landbouwerscongres te Nijvel. Een zeventigtal afgevaardigden waren uit alle stre-ken des lands opgekomen.

Aan de dagorde staan twee punten: 1° de ver-tegenwoordiging der landbouwersbelangen.

2° Typen van inrichtingen welke men op den buiten kan tot stand brengen.

De kamerleden Berloz, Vandervelde en Malempré woonden het Congres bij.

Wij zullen hier slechts een zeer beknopt ver-slag geven, aangezien dit eerste Congres van zulke groote belangrijkheid is, dat er besloten is de beraadslagingen in hun geheel in een bijzonder boekdeel uit te geven.

De morgenzitting werd geheel ingenomen door het eerste punt aan de dagorde.

Vertegenwoordiging der landbouwers-belangen.

Twee voorstellen zijn gedaan; het 1° van gezet Denis, verdeelt de vertegenwoordigers in de landbouwcategorieën in 4 categoriën.

1° categorie: De eigenaars die hun land in huur stellen.

2° categorie: De eigenaars die hun land zelf doen bebouwen.

3° categorie: De landbouwers die land in pacht hebben.

4° categorie: De landwerklieden.

Het 2°, van gezet Hambursin, neemt de vol-gende 4 categoriën aan:

1. Eigenaars niet-landbouwers, en landbou-wers die meer dan de helft van den grond bezitten die ze bebouwen.

2. Landbouwers-huuraars van al hunne landen of minstens van meer dan de helft.

3. Landbouwers-eigenaars of huuraars, die geen betaalde werklieden gebruiken.

4. Landbouwwerklieden.

Gezet Hambursin ontwikkelt zijn voorstel.

Gezet *De Barys* (Hoei) bestrijdt beide voor-stellen, en stelt de volgende verdeling voor:

1. Eigenaars niet-landbouwers.

2. Eigenaars en pachters-landbouwers van meer dan 2 hectaren.

3. Werklieden-landbouwers, eigenaar of niet van min dan 2 hectaren.

Gezet *Vandervelde* stelt een ander stelsel

zoo, dat, na eenige wijzigingen van gezellen

De Barsy en De Brouckère aangenomen wordt. Twee groote klassen: Het Werk en het Kapitaal of Eigendom.

Ieder dezer klassen bevat verschillende categorieën.

Werk.

1. Knechten en meiden, daglooners en dagloonsters, in een woord landarbeiders.
2. De kleine eigenaars die zelf hun land bewerken en de pachters die geene betaalde werklieden gebruiken.

Kapitaal.

1. Eigenaars niet-landbouwers.
2. Eigenaars-landbouwers.
3. Pachters-kapitalisten.

Wat de afgevaardigden aangaat voor deze verschillende categorieën, stemt het Congres de volgende besluiten:

1. Eene gelijke vertegenwoordiging zal in de comiezen verzekerd worden, enerzijds aan de landbouwwerkers (landarbeiders en kleine pachters die gewoonlijk geene betaalde werkers gebruiken) en anderzijds aan de eigenaars-pachters en pachters-kapitalisten.

2. Eene afzonderlijke vertegenwoordiging is gewaarborgd in iedere klas, aan de bijzondere belangen — en dit in evenredigheid hunner belangrijkheid, en rekening gehouden van het verschil dat de verschillende streken des lands onder dit oogpunt aanbieden.

Namiddagzitting.

Typen van inrichting op den buiten toestand te brengen.

AL de afgevaardigden hebben over dit onderwerp hunne meening en den toestand der streek uiteengezet.

Uit al die redevoeringen blijkt dat het de maatschappijen van onderlingen bijstand en de verbruikssamenwerkingen zijn die op dit oogenblik het meeste kans van lukken op den buiten hebben, en het is in die zin dat de werkliedenpartij hare propaganda moet leiden.

Ook het stichten door de Volkshuizen en samenwerkende melkerijen wordt aanbevolen, verzekeringsmaatschappijen tegen de sterfte van paarden en vee, syndikaten voor veldarbeiders, enz., enz.

De volgende besluiten worden vervolgens aangenomen:

1. De samenwerkingen de onderlingen bijstand zijn voortreffelijke middelen om de landslieden bijeen te scharen. Zij zullen het voorwerp uitmaken der propaganda der Werkliedenpartij.

2. De samenwerking moet de aandacht trekken der samenwerkingde maatschappijen der Werkliedenpartij. Onze Volkshuizen zullen hun best doen zich in de omliggende dorpen te verspreiden, van rechtstreeksch aan de buitenlieden te koop, en in al de dorpen hulphuizen in te richten.

3. De aandacht der socialistische samenwerkingen wordt geroepen op het nut dat er voor hen zou bestaan indien zij zich onderling verbonden, en gezamenlijk hunne handelswerkzaamheden verrichten!

4. Onder de wijzen van landbouw-samenwerkingen, stippen wij de samenwerkingde melkerijen aan, waarvan de vooruitgang zeer spoedig is geweest, zoowel door het betrekkelijk gemak der inrichting als door de geldbronnen welke zij afwerpt.

5. Er is reden gedurig de aandacht der land-

arbeiders te roepen op de voordeelen die zij uit de syndikale organisatie kunnen trekken, zoowel onder oogpunt van vermeerdering der loonen dan van de verbetering van den stoffelijken toestand.

5bis. — In alle geval ware het wenschelijk dat de in te richten syndikaten betrekking hebben met een maatschappij van onderlingen bijstand, eene samenwerking van levensmiddelen of welkdanige andere inrichting, die een rechtstreeks voordeel voor de leden afwerpen.

6. — Er is reden overal waar het mogelijk is, de aansluiting te bewerken der maatschappij van onderlingen bijstand en andere reeds bestaande inrichtingen bij de Werkliedenpartij.

7. — De inrichting die tot stand dient geroepen te worden, moet rekening houden der evenredigheid der verschillende sociale klassen, der soort van cultuur, der werkzaamheden der bewoners, maar in alle geval mag niet uit het oog verloren worden het klassenbewustzijn der werkliedenpartij en de noodzakelijkheid de landarbeiders te organiseren tegen hunne uitbuiters.

8. — Gunstig, in grondbeginsel, aan alle wijzen van organisatie, denken wij dat zij slechts goed zijn indien zij beziel zijn met den geest der solidariteit.

Verscheidene punten worden op de dagorde gebracht van een volgend congres, dat in den loop der maand december van dit jaar nog te Borgworm (Waremmen) zal gehouden worden.

Brokken en stukken

De beoordeeling van Het Land van Aalst over den maatregel tegen pastoor Daens genomen is bijtand, scherp weergegeven onder den vorm eener ondervraging:

« — Land, ge zwijgt.
— Och ja, maar wij denken des te meer...
— Mogen wij weten wat gij denkt?
— Wel, zekerlijk... Waarom zouden wij iets verzwijgen?... Wij denken dat alle Volksmannen hun paart en deel moeten hebben in het lijden van Ons Heer in 't Hofken van Oliveten en voor Caïphas... In 't Hofken scheen de Hemelsche Vader verolgen op het Lam Gods, dat weg moest nemen de zonden der wereld, en voor den Opper-priester Caïphas werd Ons Heer valscheijk beschuldigd, in zijn wezen geslagen, afgekeurd, en hij stond daar, d'handen op den rug gebonden... Doorbladert de Geschiedenis, en in al de werken voor de verlossing en de verheffing van 't Volk zult gij datzelfde lijden ontmoeten. Het is een Misterie in de Geschiedenis van 't Christene Volk... »

« Dus, zegt het Fondsblad, de gevolgtrekking ligt voor de hand, evenals de Zaligmaker voor Caïphas, staat priester Daens, voor Mgr. Stillemans, die hem, op beschuldiging van valsche getuigen, veroordeelt, zoals de Zaligmaker door Caïphas veroordeeld werd. »

Zoo is het ook. M. Stillemans heeft daar een kemel geschoten van belang, door nogmaals aan de werklieden duidelijk te toonen, dat de kerk eeuwig en altijd op de hand der grooten is tegen de armen.

Nog eenige zulke bisschoppelijke domheden en de blindsten zullen klaar zien.

Snoeihout. — Tot nu toe werd het hout dat voortkwam van het snoeien der boomen,

groeijende aan de provinciale wegen in West-Vlaanderen, verkocht ten voordeele der provincie. Maar, dewijl men bij elk hoopje hout toch geen gendarm kan zetten om het te bewaken, verdween gewoonlijk dat snoeihout grootendeels, weggedragen door gediensstige personen, en hetgeen er overbleef was van zoo kleine beteekenis, dat het bijna de moeite van verkoopen niet waard was.

Thans werd voorgesteld aan den raad dat snoeihout over te laten aan de gebruikers der aanpalende landen, vermits het te hunnen nadeele is, dat die boomen groeien.

Laat men dat snoeihout aan die gebruikers over, dan zullen zij wel zorgen, dat het door geene vreemde handen weggenomen worde en er is dus geene bewaking noodig.

Er wordt beslist deze manier van handelen toe te passen voor één jaar als proefneming.

Liefdeverklaringen. — Een engelsch tijdschrift openbaart eene even interessante als origineele statistiek, die voornamelijk voor romanschrijvers van groot nut kan zijn. Daar wordt namelijk vastgesteld, dat op honderd gevallen 36 mannen bij eene liefdesverklaring het meisje hunner keuze in hunne armen sluiten — altijd, als zij het hebben wil. Ongeveer 67 mannen kussen hun uitverkorene op den mond, vier van de honderd op de wangen of op het haar en hoogstens twee vergenoegen zich met een handkus: minstens 72 verliefden drukken het handje hunner schoonen aan hun eigen mannelijk hart, 14 hebben bij het spreken een prop in hunne keel en negen zeggen met een zwaren zucht: « God zij dank! »

Slechts zeven van de honderd verklaren zich de gelukkigsten onder de zon, en vijf kunnen gedurende de eerste tien minuten in 't geheel geen woorden vinden. Drie van de honderd — de statisticus is altijd aan 't woord — staan in het gewichtige oogenblik op een voet, twee vallen op de knieën en minstens twintig moeten eerst wat inslikken, wat hun in de keel steekt, tien openen meermalen den mond en sluiten hem weer eer zij beginnen te spreken.

Wat de vrouwen nu betreft, zoo meent de scherpe opmerker, dat 81 van de honderd vrouwelijke wezens den man zeer bereidwillig in de armen vallen, 68 verbergen haar blozend gelaat aan zijne schouders, en hoogstens één valt in een leunstoel — nota bene als er een bijstaat. De grootste helft van de honderd slaat hare armen om den hals van den geliefde, zes ongeveer beginnen zacht te weenen, terwijl 44 luid schreien — waarom, weten ze zelf niet.

Eenige meisjes, misschien vier op de honderd, zijn inderdaad verrast, meer dan 80 echter wisten heel precies, wat komen zou, niettegenstaande zij ook met neergeslagen oogen mogen zeggen: « Maar, meneer, hoe is dat mogelijk! » Zestig meisjes zien met oogen « vol liefde » tot « hem » op en een van de honderd loopt terstond weg, om het gewichtige nieuws aan het een of ander sympathiek menschenkind mede te deelen.

Kiesbaren. — De Moniteur bevat de lijst der personen van geheel het land die den ouderdom van 40 jaren bereikt hebben, en in de schatkist van den Staat ten minste 1200 fr. rechtstreeksche belasting, patentrecht bij begrepen, storten of wel het zij eigenaar, hetzij vruchtgebruiker zijn van onroerende goederen in België gelegen, waarvan het kadastraal inkomen ten minste

12,000 fr. bereikt en dus kiesbaar zijn voor den Senaat.

Antwerpen telt er.	173
Brabant	323
West-Vlaanderen	176
Oost-Vlaanderen	198
Henegouwen	188
Luik	149
Limburg	37
Luxemburg	16
Namen.	98

Boeren, onthoudt het. — Uit het Recht. — Het Brugsche Vrije zegt van M. Poltje Gisseleire, den uitstekenden brusselschen advocaat, die 38,900 fr. 's jaars wint, en hoofdopsteller van Het Vlaamsche Volk, dank aan zijn geld, maar niet aan zijn verstand, dat « hij teekent met naam en toenaam en dat hij dus wel zeker is van zijn cas. »

Ditselfde Poltje Gisseleire teekende met naam en toenaam in Het Vlaamsche Volk en was dus zeker van zijn cas, volgens Het Brugsche Vuile, de volgende beleepingen tegen de boeren:

Drinkers gelijk beesten;
Vechters gelijk wilden;
Die met messen hunnen evenaaste doodsteken of slaan uit loutere wreedheid.

Vloekers gelijk ketters;
Schrikkelijke vuiltongen;
Die u zonder priester, zonder vrees der goddarmen en zonder de macht der kasteelheeren, doodslag, diefstal en verkrachting als dagelijks brood zouden aanbieden.

Geen liberalen die onze brave boeren beleedigen voor pijpekoppen, ploegen die in God gelooven, barbaren; hebben onze boeren zoo erg beleedigd als Poltje Gisseleire, die wel zeker is van zijn cas, volgens Het Brugsche Vrije van Brugge.

Boeren, onthoudt het, vergeet die schandelijke scheldwoorden niet, welke Het Brugsche Vuile zoo gepast vindt. En zijt terzelfdertijde uwe beleedigers indachtig, het « treffelijk » Brugsche Vrije en Poltje Gisseleire.

Het drinken bij den veldarbeid. — Vele landslieden zien er tegen op om bij hunnen veldarbeid den dorst te lesschen ten einde het hevig zweet te ontgaan.

Maar dat is niet doelmatig en kan — wij ontleenen deze regelen aan een oordeelkundig toezicht verschijnend vakblad — onder zekere omstandigheden tot erge en zelfs gevaarlijke toestanden aanleiding geven.

Dorst is de vermanning om aan het lichaam de er door gegane vloeistoffen terug te geven, en indien daarop niet gelet wordt komt bloedverdijking en uitdrukking van weefsels voor den dag, en ten slotte de zoogenaamde zonnesteek. Afgezien van deze ergste gevolgen, staat het echter vast, dat door de wegens gebrek aan de noodige vloeistof verzwakte stofwisseling de voeding des lichaams schade lijdt. Het schijnt om de reden niet geraden, den dorst geheel te onderdrukken, dit is er niet aan te voldoen, maar men drinke langzaam en matig; het beste voege men bij het water een weinig citroenzuur of eenige druppels van het aanmerkelijk goedkoopere zoutzuur, waardoor ook de door watertoevoer veroorzaakte verdunning met in maagsap voorhanden zuur op rationele wijze wordt tegenwerkt. Als beste en goedkoopste drank voor veldarbeiders bij groote hitte is meermalen zure melk en met water gemengd koffiatreksel aanbevolen en gebruikt. Een slok daarvan stilt dadelijk den dorst, en voorkomt dorst voor langeren tijd.

En met het zelfvertrouwen der ervaring, liet zij den blik door het kleine vertrek weiden.

De dochter gaf een antwoord waardoor zij haren afkeer voor den regen liet kennen, iets wat zeer gewettigd was in de lage streek welke deze lieden bewoonden; maar de mannen bleven sprakeloos voortrooken. In den geest waren zij eenige dagen vooruitgeleefd...

Gedurende eenige minuten vernam men alleenlijk het gekraak der gebrekkelijke tafel onder de drukking der strijkster, het gefrommel van het linnen of katoen in de handen der naaister en het regelmatig slingergetik der horlogie aan den leemen muur.

— Wat zegt men op de hoeve? richtte de vader zich eindelijk tot zijne zonen.

Dezer blikken vroegen nadere verklaring.

— Van de zaak van morgen! klonk deze laatste; hoe luidt de meening aangaande den uitslag der kiezingen?

— Ho, er valt weinig op te maken, meende Faab, de eene houdt het met de katholieken, de andere met de socialisten en de boer verlangt de liberalen weer aan 't bestuur.

— De slimkop! spotte Steven.

— Wel gezegd, de slimkop! goedkeurde de vader, in den koolbak sprekend, wat of hem toch van dien kant mag tegenlachen?

— De graaf de X..., de eigenaar van baas Lambrechts, staat op de katholieke lijst, en daar dit een dier edellieden is die niet kunnen lijden dat hunne pachters hunne versleten kleeren op tijd door nieuwe vervangen, zal hij tegen hem stemmen. Dit heeft hij mij en Steven in vertrouwen medegedeeld... Verstaan, moeder, Roosje?...

(Wordt voortgezet).

DE ROODE VAAN

EENE SCHETS

UIT DE

Laatste overstromingen in Vlaanderen

DOOR THILO.

I

Het was den vooravond van den veertiensten Oktober 1894. Des anderendaags zou in België de eerste proef worden genomen met het hatelijke kiesstelsel, waaraan men schaaft o'loos den naam van Algemeen Stemrecht had durven geven. Voor de eerste maal zouden alle vijf-en-twintigjarige mannelijke Belgen gebruik maken van het luttel recht voor hetwelk de socialistischen alleen gestreden hadden, hetwelk zij alleen hadden weten af te dwingen.

Bij de boeren had men reeds sinds een paar uren het avondmaaltijd genomen, en, daar het regenachtig weder was, hadden de daghuurwerklieden zich gespoed om te huis te komen.

Thans kringde men zich om de stoof en werden pijp en tabakblaas te voorschijn gehaald.

Gezelligheid heerschte er evenwel dezen avond in geen enkel huisgezin: de bekomernis voor den uitslag der groote gebeurtenis van morgen, hield al de geesten gespannen.

Zij logen lasterlijk, de regeeringsbladen toen zij beweerden dat de landman er zich geenszins om bekreunde, of hij al of niet het stemrecht bezat.

Wij drukken op het bijvoeglijk «lasterlijk»,

want de uitzonderingen van dergelijke schuldelijke onverschilligheid als algemeene regel verklaren, is den geheelen stand lasteren dien men in deze bepaling samentrekt.

De gebroeders Stevens en Faab Damiaens waren zooeven teruggekeerd van de hoeve van pachter Lambrechts, waar zij de gansche week op de zaaivelden hadden gewrocht en waar zij ook, als bewoners van eene der afhankelijkheden, den meesten tijd van het jaar als slaven doorbrachten.

Op zeker punt van hunnen weg moesten zij over eene beek, welke kronkelende oevers door eene houten brug verbonden waren.

— Dunkt u niet dat het water sedert dezen morgen gestegen is? vroeg Steven aan zijnen broeder, terwijl hij een oogenblik over de borstwering der brug heenboog om in het stroompje te blikken.

— Onze rivieren zullen voorzeker den invloed ondergaan der overvloedige regens welke, naar baas Lambrechts in de gazet gelezen heeft, in Frankrijk gevallen zijn, bemerkte Faab, op minder ongerusten toon, evenwel.

— Als wij maar geen tweede jaar '80 krijgen! drukte de eerste zijne vrees uit. Herinnert gij u nog hoe wij toenmaals met dieren en huisraad voor den opkomenden vloed moesten vluchten en bij anderen onzen intreke nemen...?

— Of ik...! ik was reeds elf jaren. Gij waart er veertien en hadt met vader de handen vol om het hoogst noodzakelijke weg te brengen en het misbare naar den zolder te dragen...

— Sinds dien zie ik telkenmale met angst het water boven zijn gewoon peil wassen...

— Overstromingen als in '80 zullen wij niet meer beleven, want sedert de ramp van dat jaar hebben waterleidingen en sluizen merklijke verbeteringen ondergaan. Heden kan men in weinige uren tijds eene rivier naar willekeur droog trekken of buiten hare oevers doen zwellen... Hebt gij gehoord dat baas Lambrechts zegde, dat in '80 het water den dorpel zijner schuur lekte?

Op dien toon zetten de beide broeders hun gesprek nog eene poos voort. Eindelijk stapten zij, met de spade onder den arm, den armoedigen drempel eener hoog geleene hut over.

Aan de stoof, waarop strijkijzers stonden te warmen, zat een man van reeds gevorderden leeftijd, doch die er nog krachtig uitzag, zijne avondpijp te rooken. Eene vrouw die weinig jonger scheen, hield zich aan eene tafel onledig met het strijken der hemdens voor den volgenden dag, (men herinnert zich dat dit een zondag was) terwijl een meisje, van vooraan in de twintig jaren, eenige laatste vertellingen aan het waschgoed scheen te doen.

Uit de groeten welke tusschen deze vijf personen gewisseld werden, konden wij besluiten dat Steven en Faab de zonen der bejaarde lieden en de broeders van het jonge meisje waren.

II

De beide broeders zetten zich bij vader aan de stoof, staken de pijpen aan en welhaast was gansch de hut van tabaksmok vervuld.

— Er is een regenachtig seizoen voor handen, beweerde de moeder, rook en damp verteren traag.

De toekomstige kiezingen. — Het schijnt van nu af zeker dat bij de toekomstige kiezingen te Gent de christene democraten in het strijdpark zullen treden.

Te beginnen van de toekomstige week zullen zij zelfs meetings inrichten; op deze vergaderingen zullen de volksvertegenwoordigers van het arrondissement worden uitgenodigd om uitlegging te geven over hunne houding in de Kamer.

De zonnesclagen. — In deze dagen van brandende zonnesclagen is het gepast een weinig te spreken over de zonnesclagen en hunne gevolgen.

De « zonnesclagen » kunnen het gestel op twee verschillende wijze aandoen; bij overtrokken lucht, onder een temperatuur van 25 tot 30 graden, gevoelt de op weg zijnde man plotseling eenen opdrang in het gelaat, zijn lichaam bedekt zich met zweet en hij valt bewusteloos ten gronde; bij heldere zon, met een warmte van 30 tot 35 graden, gevoelt de op weg zijnde menschen een begin van angst, hunne huid is brandend heet, hun oogschedel trekt toe en zij eindigen met loodzwaar ten gronde te vallen.

Meestal is de behandeling tegen zonnescslag zeer eenvoudig. Het is voldoende den persoon in de schaduw te leggen, het hoofd ietwat hooger en zijne kleederen los te maken; soms zijn deze voorzorgen voldoende om hem tot het bewustzijn terug te roepen. Maar meermaals is het noodig hem op het gelaat, de handen en borst te slaan met een doek met frisch water. Het is ook goed hem wat water met eenige druppelen ether te doen drinken.

Wanneer dit niet helpt, kan men het volgende beproeven:

De man op den grond uitgestrekt liggende, opent men het gebit en stevig de tong vastgrijpende tusschen den duim en den wijsvinger, trekt men er regelmatig aan, met rusttijden, tegen 15 maal in den minuut.

Desnoods kan men de tong met een zakdoek vastgrijpen om het uitgliden te beletten. Men moet niet bang zijn vol te houden. Men heeft slachtoffers van zonnesclagen gehad die eerst na een uur dezer werking tot het bewustzijn terugkeerden.

Hopen wij dat wij deze kleine raadgevingen niet zullen moeten beproeven.

Een leelijk vooruitzicht. — Op 13 november 1899 zal, volgens den bekenden professor Falb, een komeet in botsing komen met de aarde, waarvan het gevolg zal zijn of dat onze planeet door den geweldigen schok aan flarden en brokjes vliegt, of wij worden omringd door een dikken nevel van vergiftigd gas. In beide gevallen zullen wij niet naverstellen wat er gebeurd is.

Als dit gevaar nu werkelijk eens dreigde, zou het dan niet wenschelijk zijn dat men begon met alle militaire uitgaven te staken en voor dat geld alle wetenschappelijke mannen aan 't werk te zetten, ten einde middelen te beramen tot afweer van de nadeelige gevolgen die hieruit voortvloeien?

De menselijke geest kon dan zijne voortreffelijkheid toonen in de kunst van bewaren en behouden in plaats van in die van vernielen.

Prinselijke aardigheden. — Prins Henri

van Orleans haalde weer een dier aardigheden uit die rijke heeren het recht meenen te hebben uit te halen tegenover arme meisjes.

Hij leefde namelijk met zekere Georgette Dufoyer, die al de genoegens van een zorgeloos leven smaakte door de milde beurs van den prins, zoowel te Parijs als te Nice, te Monte Carlo als te Spa.

Het heette dat de prins en het meisje elkaar lief hadden. Maar de prins kreeg er genoeg van en hij liet het meisje schieten.

Wanhopig verliet zij Parijs en vestigde zich in een klein dorpje aan de zee kust, hare geboorteplaats, waarheen zij vluchtte om zich te troosten over het vertrek van hem dien zij lief had. Zij hoopte dat hij terug zou keeren.

Opgesloten in haar huisje vond zij geen andere troost dan de morphine en wachtte steeds op zijne komst.

Dagelijks informeerde zij bij den geneesheer of men haar niet had geschreven uit Parijs en dagelijks was het antwoord ontkennend.

Eens kreeg hij een bericht van een afgevaardigde, die hem namens den prins vroeg hoe het met het meisje ging. Het antwoord was: in wanhopigen toestand.

Toen begon er een levendige correspondentie en een straat van hoop drong door in dat huis der smart.

Hij zal eindelijk terug komen, zoo dacht Georgette, die zich ongerust maakte over haar lichaam, dat zoo uitgeteerd was. En angstig vroeg zij zich zelve af: zal hij mij nog zoo mooi vinden als voorheen?

Maar de prins kwam niet en Georgette kwijnde weg omdat zij niet meer bemind werd.

Op het kleine kerkhof van het dorp in Bretagne ligt nu het lijk van het meisje, dat stierf van verdriet.

Intusschen bekomert de prins zich daarover niet. Wie weet hoeveel liefjes hij na dien tijd alweer had en verbruikte!

Zoo zijn de manieren van prins en telkens zijn er onnoozele meisjes genoeg die zij in hunne val weten te krijgen.

Het is een oude geschiedenis en toch blijft zij eeuwig nieuw!

Huwelijkspapieren. — Een gemeentesecretaris schrijft aan het Fondsblad:

Dikwijls krijg ik brieven van personen, in onze gemeente geboren, die mij verzoeken hunnen geboorte-akt en andere noodige akten voor huwelijk aan te gaan, op te zenden. Meest altijd kan ik zulks niet doen, want de vrager weet niet, dat wij geene akten mogen afleveren, op ongezegeld papier, vooraleer in bezit te zijn van een getuigschrift van behoeftigheid of « pro deo » zooals men zegt, afgeleverd door den burgemeester der verblijfplaats van den verzoeker.

Dus, al wie zulke akten spoedig en gratis wil bekomen lette wel op van een getuigschrift van behoeftigheid of pro deo afgeleverd door zijnen burgemeester bij zijne vraag te voegen en zijn adres duidelijk op te geven.

Rechterlijke Eerherstelling

Openbare zitting der eerste kamer der Rechtbank van 1ste aanleg, zitting houdende

te Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, van Woensdag, 9 Juni 1897.

Aanwezig de heeren Steyaert, voorzitter; Rolland en Hebbelynck, rechters; De Busschere, substituut Prokureur des Konings, Verwée, greffier. (Geteekend.) E. Steyaert; Verwée.

Nummer 33920 der algemeene rol.

In zake van:

M. Pieter Lamon, pastoor te Wouterghem, eischer hebbende avoué Meester Papillon.

Jegens:

M. Jozef Reijnders, drukker-uitgever van het dagblad « De Landbouwer » wonende te Gent, verweerder hebbende avoué M^r De Baets.

De Rechtbank,

Gehoord de partijen in hunne middelen en beslitselen en M^r De Busschere, substituut Prokureur des Konings in zijn gelijkvormig advies.

Aangezien dat de verweerder ten onrechte houdt staan dat de eischer op geene voldoende wijze is aangeduid in het geïncrimineerd artikel; dat er inderdaad geen minsten twijfel kan bestaan nopens de echtheid van den persoon bedoeld in het artikel « Pastoor Pier » verschenen in den « Landbouwer » van den 21 maart 1897.

Dat de eischer zich Pieter noemt; dat hij pastoor te Wouterghem is; dat hij den brief, welken hij den 9 Maart 1897 aan den verweerder gezonden heeft, heeft doen bewettigen, dat daarenboven zijn naam voluit in het kwestieuze artikel staat, buiten een verschuiving van twee letters, dat er eindelijk te Wouterghem een persoon bestaat gekend onder den naam van « Pieter ».

Aangezien de verweerder den eischer verweeten heeft zich aan den drank over te leveren, en het hoofd te maken aan een jong meisje; dat deze aantijgingen van aard zijn de waardigheid der partij Papillon te benadeeligen en aan de openbare verachting bloot te stellen; dat voor de waardeering van het door den eischer ondergane zedelijk nadeel, men rekening moet houden van het mistrouwen waarin zekere kleine pers gevallen is door menigvuldige hervallingen, de overduidelijkheid en de onrechtvaardigheid harer aanvallen.

Aangezien dat er over geen stoffelijk nadeel gerechtvaardigd wordt; dat in deze omstandigheden de hierna bepaalde herstelling voldoende is;

Om deze redenen, recht doende.

Alle uitgebreider of tegenovergestelde beslitselen verwerpende als zijnde ongegrond.

Verwijst den verweerder de redenen en beslitselen van het tegenwoordig vonnis, twee maal in de vlaamsche taal, in het dagblad « De Landbouwer » op te nemen, onder titel van « Rechterlijke eerherstelling » op dezelfde plaats en met dezelfde drukletters gebruikt voor het aangeklaagd artikel.

Bemachtigt den eischer ten dien einde het tegenwoordig vonnis te doen vertalen door den heer greffier Verwée, die de Rechtbank tot dies aanstelt.

Zegt dat de kosten van betaling ten lasten van den verweerder zijn, en dat gezegde kosten eischbaar zullen zijn op het vertoonen van het kwijtschrift van den vertaler.

Beveel daarenboven aan den verweerder deze afkondigingen te doen binnen de drie dagen na de betekening van het tegenwoordig vonnis, op pene van 5 francs schadeloosstelling per dag uitstel, gezegde verwijzing onherroepelijk en in het geheel niet waar-schuwend zijnde.

Verwijst den verweerder tot alle de kosten.

En voorzoveel de verwijzing, tot schade-loosstelling en kosten de drie honderd frank overtreffen, bepaald voor alsdan den lijfsdwang op eene maand.

(Geteekend) E. Steyaert; Verwée.

De hongaarsche oogststaking

De staking door de hongaarsche landbouwerarbeiders dezen oogst aangeaan moet over het algemeen als mislukt beschouwd worden en had enkelijk in ettelijke kreisen een gunstigen uitslag. De vervolging der kapitalisten is ook hier natuurlijk voor de arbeiders niet uitgebleven.

Oogenblikkelijk zijn 20 duizend monden broodloos. De hongaarsche regering bekommert zich om het voedsel der ongelukkigen, nu zij werkloos zijn, maar zond wel haar wapenen tegen hen uit, toen zij om lotsverbetering streden en spant tegenwoordig alles in om die rampelingen maar overal te doen weggagen.

Zeker heeft toch de staking dit voor gevolg dat een ruim deel der stakende arbeiders thans bewuste proletariërs geworden zijn, die ervan overtuigd zijn dat ze zullen moeten volharden in den strijd en dat de strijd lang en hardnekkig moet zijn om te overwinnen. Die arbeiders weten nu waar de vijand tegen hen in 't gelid staat, weten ook dat er op hem zal en moet overwonnen worden.

Daarom zal zeker de hongaarsche boerenarbeidersbeweging rustloos uitbreiden, zoo weinig dan ook het magyaarsch jonkerdom dit verlangen mag. « Zulke bewegingen vorderen iedermaal hun offers, zooals elke strijd voor de vrijheid » zegt *Hamburger Echo*, toch onbetwistbaar is het, dat die offers zaad zijn voor nieuwe krachten in de toekomst.

Hamburger Echo toont nu duidelijk, waarom de staking grootendeels zonder goeden uitslag bleef.

« 't Zijn voal de slovakische arbeiders geweest, die der ongunstigen uitslag der oogststaking aangevoerd hebben. Deze zijn zoo behoeftenloos als de italiaansche werklieden of als de chineesche koelies. In Slovaekië is de handel in handen der aldaar verblijvende Joden en de boeren kunnen uit den weinig vruchtbaren bodem enkel een karige opbrengst trekken.

» Een gedeelte der bevoeking trekt de wereld rond en drijft handel in muizenvallen en derge-

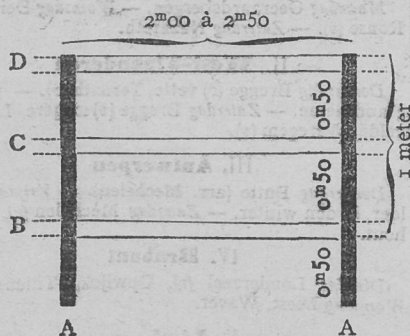
kante meters per leghoender of 5 vierkante meters per mesthoender; 't is te zeggen dat men, per roede, niet meer dan 2 hoenders mag kweken.

Het hoenderpark moet rondom afgesloten worden, ten einde te beletten dat de hoenders op de nabijgelegene akkers schade veroorzaken.

Voor deze omheining zal men het best en het goedkoopst geïmpantiseerd vlechtwerk gebruiken. Men neme eene hoogte van 1 meter: dit is voldoende, want van zodra een hoender genoegzaam gevoerd wordt, zal het niet trachten uit de omheining te ontsnappen.

Om de omheining te plaatsen, kan men volgender wijze te werk gaan:

Ten eerste: als er reeds eene beplante haag bestaat, kan men er het vlechtwerk gemakkelijk aanvasthechten, en om van onder alle openingen tusschen den grond en het vlechtwerk weg te nemen, zal men met de spade naast

de haag, en langs weerszijde, eene groef delven, waarvan men de aarde tegen de haag ophooft.

Bestaat er geene beplante haag, dan zal men op afstanden van 2 tot 2 1/2 meters palen AA in den grond slaan van 1 1/2 m. lengte en ongeveer 10 op 10 cm. doorsnede. Deze palen delft men 0,50 m. diep in den grond, en het

ingedolvene gedeelte zal men boven een vuur licht laten verkoolen, ten einde het rotten tegen te werken. Langs den grond slaat men tegen die palen eene plank B, die goed geteerd is, en 10 tot 15 cm. onder den grond, en ongeveer 5 cm. boven den grond komt.

Daarna wordt op 50 cm. hoogte alsook boven aan de palen eene plank (C en D) genageld van ongeveer 10 cm. breedte en 2 à 3 cm. dikte.

Aan die planken en palen wordt nu het vlechtwerk vastgemaakt. Men neme eene maaswijdte van 4 1/2 cm.

Het hoenderpark moet nu nog verdeeld worden, en deze verdeeling verschilt volgens men hoenderen kweekt met het oog op het eieren leggen, het mesten, of het voortbrengen van rashoenders.

Wil men zuivere rashoenders kweken, dan zal men het park in zooveel afzonderlijke parkjes deelen als men verschillende rassen kweekt. Men zal iederen haan het noodige getal hennen geven, en ieder « gezin » een afzonderlijk hok en park geven.

Voor mesthoenders is de zaak veel eenvoudiger: deze hoenders worden slechts enkele maanden gehouden, en de laatste weken aan eene bijzondere behandeling, die we verder zullen doen kennen, onderworpen.

Voor de leghoenders is de zaak belangrijker. Wij hebben reeds gezegd dat na de 4 jaar al de hoenders naar de markt moeten.

Men zal dan ook den grond waarover men beschikt in 5 deelen verdeelen, vijf parken die men door een afsluit-sel, gelijk aan dit voor de omheining beschreven, zal afzonderen.

Een dezer parken, n° 5, moet voorbehouden blijven voor de jonge kipjes en wij zullen er naderhand op terug komen.

Ieder der vier andere parken zal bestemd zijn voor de hoenders van 1, 2, 3 of 4 jaar. Jaarlijks komt het park der 4 jarige hoenders ledig, en men bevolkt het alsdan met de kipjes die van het park n° 5 komen.

Om de gezondheid der hoenders te bevorderen, is het

noodzakkelijk dat de parken dagelijks opgeharkt worden, en men de uitwerpselen verwijderd; van tijd tot tijd zal men den grond goed om spitten, en, indien er onder de hoenders besmettelijke ziekte mocht geheerscht hebben, zal men de bovenste laag grond door versch zand vervangen.

Men zal zorg dragen dat er in ieder park eenige boomen of wat struikgewas aanwezig zijn; bij groote hitte zullen de hoenders daar eene frische en lommerige schuilplaats vinden. De hevige zonnesclagen kunnen inderdaad voor het hoen doodelijke gevolgen hebben, en zijn oorzaak van een aantal ziekten die niet alleen gevaarlijk maar bijna ongeneesbaar zijn.

Te veel struikgewas mag nu ook niet voorhanden zijn, aangezien dit koelte en vochtigheid aan den grond mededeelt, die voor het hoen alles, behalve voordelig zijn.

Wij raden ook aan in de parken geen vlierboomen te planten: men heeft inderdaad opgemerkt dat de geur dezer plant zeer onaangenaam is voor het hoen; ook de seringboom zal men liefst vermijden, aangezien dien boom de Spaansche vlieg zeer aantrekt, en dit insect het hoen veel last veroorzaakt.

Men vervange die, zoo men wilt, door moerbeziestruiken, wiens vruchten zeer aangenaam en zeer gezond voor de hoenders zijn.

Ook verscheidene kommen met zuiver water moeten in ieder park aanwezig zijn. Men zal, zoo mogelijk, die waterkommen door een klein afdakje tegen de zonnesclagen beschutten. Ook moet er gezorgd worden dat het water des winters niet bevriest.

Een afdak van meer of mindere uitgestrektheid, al na volgens de belangrijkheid der kweekerij, is ook in ieder park eene vereischte. Daar zullen de hoenders bij regen, sneeuw of slechtweder een veilige schuilplaats vinden, terwijl het daár is dat zij des winters het grootste gedeelte van hunnen tijd zullen doorbrengen.

Dit afdak moet langs den Noorden- en Westenkant volkomen gesloten zijn: de Oostenkant staat geheel open,

Ijke waar. Een ander gedeelte nochtans verhuurt zich op den buiten en onderkruipt door zijne behoefteeloosheid de arbeiders van andere landstroken. De slovakische bevolking bedraagt eenkelijk 2 miljoen leden, doch dit is ruim voldoende om de magyaarsche bevolking in hun land eene gevaarlijke mededinging aan te doen.

» Onder tusschen is men het eens dat deze toestand niet duren mag. In verscheidene landen wordt gemeld dat eene herhaling van de oogststaking onvermijdelijk is en dat men alsdan ook de Slovakken in de rangen der stakers zal zien.

» In alle nijverheidskommen worden met den tijd landelijke arbeidskrachten bijgeworven. Deze arbeiders, die iederen dag in de vroege, bij gansche scharen naar de steden trekken en met nederige loonen vrede hebben, zoolang zij nog een brok land bezitten, hebben hunne stedelijke arbeidsgenooten eene erge mededinging berokkend en de loonen zeer merklijk doen krimpen. Maar onder hen bevinden zich ook proletariërs die geen stukje land tot eigendom hebben. Beide categorieën hebben, langzaam aan, in de steden hunne behoeften en vorderingen verhoogd, en de aangevoerde schade werd zoo toch weer gedeeltelijk vereend. De werkers van den buiten binnengestroomd begonnen zich met hen voor den klassenstrijd aan.

Dezen vooruitgang hebben de klassenbewuste arbeiders met zware offers moeten bekoopen, maar 't is dan ook een vooruitgang in den volsten zin van het woord.

« De hongarsche landelijke arbeiders toonen zich zeer geneigd voor de socialistische leerstelsels en hebben zich een gansch nieuw geestesleven geschapen. In één punt hebben zij « époque » gemaakt, naamlijk in de vordering van arbeidersbeschermingswettels voor de landelijke arbeiders.

Zoo komt langzaam het veldproletariaat, de ellendigste tak van den arbeidersam, voor wat voeding, kleeding en huisvesting betreft, tot het bewustzijn. Onze veldarbeiders zijn ook op onderwijsgebied de meest verachtelde leden der maatschappij, daarom zijn hun behoeften en vorderingen ook nietig of zeer gering en kost, omdat zij niet lezen, hunne ontvoogding zooveel moeite en arbeid aan het socialisme.

Dat zij echter tot ons komen zullen en moeten, blijft onbetwistbaar en dat hun geloof in niets een hinderpaal zal wezen om onze leerstelsels aan te kleven, ligt even onbetwistbaar voor de hand. Immers, we zouden in België arrondissementen kunnen aanhalen, waar zich bij herstemming, het getal stemmen op den weggevalen socialistischen kandidaat uitgebracht in twee deelen splitste, één deel voor den liberaal, één ander deel voor den katholiek.

In het Noorden van Italië, in de provincie Bologna, hebben de stakende arbeiders en arbeiders der rijstvelden den zege behaald. Zij verkregen loonsvermeerdering, vermindering der werkuren en het recht een gedeelte hunner bewakers zelf te mogen kiezen.

Buitendien zijn de eigenaars, de edelen en de groote grondbezitters uit hunne kasteelen gekomen om persoonlijk met de werkers te onderhandelen.

« De wereld, zegt *Hamburger Echo*, zal een ander aanschijn krijgen, wanneer eenmaal de landelijke bevolking uit hare slaperigheid zal opschieten en uit hare afgeslotenheid zal treden.

Die ontwakning kan onzen partijgenooten, die den ploeg voeren, niet genoeg aan 't hart liggen. Den dag dat het dorplijk proletariaat bij scharen de roode vlag zal volgen, wordt het doodvonnis uitgesproken tegen het kapitalisme en planten wij den standaard van den zegevierden arbeid voor immer op den troon der maatschappij.

Het landelijk arbeidersdom moet onze bladen lezen en onze strijdschriften. Het moet bewust gemaakt worden van de wijze waarop in de steden voor loon en recht de fabriekslaven den reuzenstrijd voeren tegen den geldkoffer en van de noodzakelijkheid ook, als deze, gezamenlijk op te trekken tegen de uitzuigers van kerk en kasteel.

De inlijving der veldarbeiders voor het socialisme moet geschieden door de veldarbeiders en door hunne ontvoogde en ontwikkelde zonen.

STEVEN BOERSEN.

Stetwoord. — Kromme Jan was op heeterdaad van diefstal betrapt en door een gendarm doodgeschoten. Gansch het dorp sprak er van. 's Anderdaags kwam boer Kimpe op zijn land, vond er een haas al zijne vruchten afeten, sloeg hem met zijn mispelaar dood en spijkerde hem aan den boom met het opschrift: « Gedood voor dezelfde reden als Kromme Jan. »

Eenigen tijd nadien zat ons boerken met eene dagvaasiging van het gerecht in de handen te overwegen waarom hazen wel en menschen niet moge stelen.

Nieuws van den Buiten

SELZAETE. — De toestand der Polderstreek. — De regens der laatste weken hebben veel schade berokkend aan de aardappels.

De landbouwer, den oogst zijner veldvruchten bedreigd ziende, gaat dikwijls overhaastig te werk, wanneer dezelfde niet heel droog zijn, en de gevolgen ervan, bijzonder voor wat de haver betreft, zijn zeer noodlottig.

De gisting dezer vrucht, in vimmen of schelzen, doet het graan verhitten, en dan is het

zeer nadeelig voor de gezondheid der paarden.

Wat den oogst betreft, het succeiden de tarwe, boonen en erwten geven eene middelmatige opbrengst. De haver is zeer goed, zoo van hoedanigheid als van opbrengst.

De beetel, bij het zaaien den grond zeer droog zijnde, zijn niet goed ontkiemd en staan zeer dun, doch boven zeer groot te worden. Het veevoeder, klaver, luzern, enz., is dit jaar overvloedig, alsook het gras in beemden en weiden, hetgeen een grooten opslag onder het rundvee voor gevolg heeft.

Wat het ergst geleden heeft is de aardappel-oogst. Deze vrucht, maar half volwassen zijnde, is zeer door de plaag aangetast, ook verwacht men dat deze vrucht duurder zal zijn dan de vorige jaren, die zeer goed waren.

OOSTERZELE. — Is dat geen moordenaar? — Deze dagen waren twee meisjes van 10 en 11 jaar oud, aan het baarnoten trekken in een bosch.

Een boschwachter die aldaar voorbijkwam, vond niets beters dan op de kinderen te schieten bij middel van een pistool, met zaad geladen.

Het oudste kind kreeg een korrel in het oog, het andere werd geraakt in het oor.

Ze zijn ter verzorging naar het hospitaal van Gent overgebracht.

HAL. — Jacht drama. — Zondag waren te Saintes twee heeren aan het jagen en zij gingen elk langs een kant eener dichte haag.

De ene heer zag een haas door de haag kruipen, gaf vuur en vernam een smartkreet... Zijn gezelschap, zijn schoonzoon naar het schijnt, was getroffen en dood op den slag.

« De oogst in Vlaanderen. » — De tarwe, de rogge, de wintergarst en de haver beloven een overvloedige oogst. De onweders hebben wel eenig graan doen neervallen, maar de schade is toch niet groot.

De aardappelen hebben zich goed ontwikkeld; de plaag welke door de vele regens ontstaan was, is door vele boeren bij middel van den bordeleesch pap te keer gegaan.

De vlasoogst is niet goed. Hoedanigheid en hoeveelheid laten te wenschen.

Het kemp, de hoppe en de ajunen doen zich goed voor. Laatst gemelde oogst heeft zich in Aalst nog al veel uitgebreid ondanks de lage prijzen van verleden jaar.

De graanoogst is nog al groot.

In de lage meerschens langs de Schelde en de Durme zijn vele weiden ondergelopen en werd het hooi medegevoerd.

LOMBERGEN-BIJ-DIEST. — Hier heeft de zwarte Wido Blek tegen den verkoop van socialistische bladen hevig uitgevallen. Die man zou beter doen wat meer de liefdadigheid in praktijk te stellen. Hij viel bijzonder uit tegen den uitventer van *De Landbouwer*, die hij voor een slecht mensch uitschold.

Dat Wido onzen uitventer voor slecht houdt, is zijne zaak; maar wij zullen hem doen opmerken, dat hij toch beter is dan zeker man die weigert G. B. te betalen; toch beter dan een ander die van doolarme menschen het erfdel inpalmde; doch beter als zekere pilaarbijters die geheime huizen van ontucht houden.

Strijdpennig

Olsene. — Omdat ze allen strijdpennig zouden geven als ik, 0,10. — Van eene jonge dochter van Olsene, 0,10.

Mechelen. — D. 0,10. — Opbrengst van twee gazetten, 0,04.

Bestelbergen. — Omdat den Os enz., 0,05. — Omdat hij geene 2 maal zijne tong uit zijn bakkes zou steken, 0,05. — Wanneer zal den Os de arme menschen met rust laten, 0,05. — Die arme duivels krijgen toch nog een huis in huren, 0,05. — Geen enkele vuilbaard krijgt een meisje van den Berg, 0,05. — Al de arme boeren hebben 's zondags nog een schoon hemd om aan te doen, 0,05. — Achteruit het is zondagmorgen! enz., 0,05. — Uw hoofd omhoog! arme zangers, 0,05. — Er zijn menschen die min dan niets hebben, 0,05. — Wij wenschen dat de soldaat zijn broek niet meer zou laten liggen in de herbergen, 0,05. — En die Hutspot, 0,05. — Wie ging met de jongelingen naar Gent, enz., 0,05.

Leicland bij Gramme. — Omdat er vermaak zou zijn, 0,02. — En al de huizen een landbouwer zouden hebben, 0,02. — Omdat allen na r Oudenaarde zouden gaan, 0,02. — De boerinnen zullen het zien, 0,02. — Ik ga mee, 0,02. — Ik ben ziek, 0,02. — Die paarden-marchands hebben leute gehad, 0,02. — Omdat de menschen hier niet dansen gelijk hij schuift, 0,02. — Hij zal dansen gelijk wij schuifelen, 0,02. — Omdat de piano zou spelen, 0,02. — Hij moet zooveel beslag niet maken, 0,02. — Omdat zij haar maten zou oprollen, 0,04. — Omdat die wijn zoo goed smaakt, 0,04. — Omdat de straat-hond zou mogen waken, 0,02.

Ousselghem. — Omdat alle menschen zouden zien hoe de gemijterde overheden zich verzetten tegen degenen die den werkersstand willen verbeteren, 0,05. — Getuige daarvan, pastoor Daens, 0,05. — Omdat de opsteller van de Mandelbode zijnen naam zou durven zetten, 0,05.

Meirlebeke. — Omdat de buitenlieden « De Kleine Landbouwer » der Katholieken niet meer willen lezen, 0,20.

Lombbergen-bij-Diest. — Van eenen landbouwer, 0,15.

Sleidingen. — Omdat de pastoor van Sleidingen in z'ne kuip, niet meer op de socialistischen zou uitvallen, 0,10.

Moerbeke. — Ontvangen van eene vrouw voor ons blad « De Landbouwer », 0,10.

Baleghem. — Omdat de heer zijne geburen niet meer zou uitschelden, 0,05. — Omdat zijne vrouw bij de meid van den pastoor niet meer zou gaan liegen, 0,05. — En zij zoo welkom niet meer zou zijn met hare leugens, 0,05. — Omdat Léon niet meer zou trakteeren, 0,05. — Léon zou gaarne een flambeew dragen in de processie, 0,05. — Het moest 5 fr. kosten, 0,05. — Het was veel te veel voor een armen man, 0,05. — Omdat er zegen over hun huis zou komen, 0,05. — Een bravo voor de socialisten, 0,05.

Lootenhulle. — Buitenlieden leest allen « De Landbouwer » want het is het eenige blad dat de rechten van het volk verdedigt. Leve het Socialisme, 0,35. — Werklieden geofoft de rijke katholieken en de pastoors niet meer, het is al koek van eenen deeg, 0,25.

Ponsele. — Voor het lezen van « De Landbouwer », 0,10.

Syngem. — Omdat de propagandisten zoo goed onthaald worden, 0,05. — Omdat de pastoor zooveel op de socialistischen dondert, 0,05. — Laatst preekte hij van haat en nijd, 0,05. — Het zijn zij die het meest haten, zeide ons een boerken, 0,05. — Als gij van hun gedacht niet zijt, zullen zij zooveel in gelijk trachten u broodeloos te stellen, 0,05. — Hij zou beter over godsdienst spreken in plaats van op de socialistischen, 0,05. — En nu jongelingen, verspreid met veel moed « De Landbouwer », 0,05. — Omdat alle landbouwers zich spoedig onder de roode vlag zouden scharen, 0,05.

Beirvelde. — Van een vriend, 0,10. — Van een landouwer, 0,05.

Loochristy. — Van een landbouwer, 0,10. — Een herbergierster, 0,10. — Een winkelier, 0,05. — Van een vriend, 0,10.

Zulte. — Omdat A. met Euphasie zou trouwen, 0,10.

Handelsberichten

Wekelijksche Markten

(N.-B. — De markten, waarachter deze (v) letter staat, worden daags te voren, en die met deze (n) letter, daags nadien gehouden, indien zij op een heiligendag vallen.)

A. Boter-, Eieren- en Groenselmak

I. Oost-Vlaanderen

Maandag. — Te Gavere, Knesselare (groensel), Maldegem, Oosterzele (v), St-Gillis-Waas.

Dinsdag. — Te Assenede, Berchem (v) (aardappelen), Beveren (v), Bottelare (v), Caprijke, Cruys-haulem, Lede, Ninove (v) Somergem, Sottegem (v), Waasmunster (n), Waterlooi (groensel), Zele.

Woensdag. — Te Aalter (n), Deinze (v), Herzele, Kieldrecht, Lokeren, Nederbrakel, Oordegem (n), Ronse (v), Waarschoot, Wijngheue.

Donderdag. — Te Buggenhout (boter), Loochristy (v), Wetteren.

Vrijdag. — Te Baasrode (n), Gent, Ledeberg, Ninove (v), Sinay (n), Temsche.

Zaterdag. — Te Bassevelde, Isenberge, Lebbeke (v), Nazareth, Nederbrakel, Sleidinge (v), Stekene (v).

Te Gent alle dagen visch, groensel, fruit, aardappelen.

II. West-Vlaanderen.

Maandag. — Blankenberge, Comines, Diksmuide, Moorslede (n), Oostende (n), Poperinge (n).

Dinsdag. — Aatrijcke, Couckelare (n), Ghistel, Nieuwpoort, St-Denijs, Wacken, Wervicq.

Woensdag. — Ansegem (v), Langemarck (n), Meulebeke, Poperinge (n), Wijngene.

Donderdag. — Comines, Harelbeke (v), Leysele, Loo-in-Veurne-Ambacht (v), Meessen, Oostende (n), Ruddervoorde (n), Staden, Ternath (v), Thielt.

Vrijdag. — Ardoye, Blankenberge, Handzaeme, Merckem, Moorsele, Nieuwpoort, Reninghen, Waasten, Wervicq.

Zaterdag. — Aarsele, Avelgem, Brugge (v), Hersaux, Isegem, Lichtervelde, Oostende (n), Waeregem (v).

III. Antwerpen

Maandag. — Arendonck (n), Baelen (n), Beersse (n), Boom (v) (groensel), Bornhem, Casterlé, Herenthals, Heyst op den-Borg, Hoogstraeten, Meerhout, Morckhoven, Rethy (n), Thielen (n), Veerle, Vosselaar (n), Westmeerbeek, Zoerle-Parwijs.

Dinsdag. — Briendonck (v), Desschel (n), Herent-hout, Iteghem (n), Lille, Meerle (n), Meir (n), Merx-plas (n), Minderhout (n), Moll (n), Norderwijk, Rijkeworsel (n), Schriek (v), St-Amans (Puurs) (v), Weelde (v), Westerloo (n), Zoersel.

Woensdag. — Antwerpen (groensel), Putte (arrond. Mechelen), Willebroeck (v), Wortel (v).

Donderdag. — Boom (v), Puurs (v).

Vrijdag. — Antwerpen, Duffel (v).

Zaterdag. — Boom (v) (groensel), Gheel, Gierle (n), Lichtaart (v), Lier, Mechelen (v), Oelen, Turnhout, Wechelderzande (den Maandag in geval van feestdag), Wiekevorst.

IV. Brabant

Maandag. — Geldenaken, Keerbergen, Leuven, Zoutleeuw (van 15 juli tot 15 November).

Dinsdag. — Aarschot, Galmaarde (n), Genappe, Hal (n) (groensel), Huldenberg (n), La Hulpe, Londerzeel (v), Opwijk, Perwez, Tervuren, Thienen.

Woensdag. — Diest, Leuven, Vilvoorden, Waver (groensel).

Donderdag. — Aarschot, Hal (n), groens., Overijssche.

Vrijdag. — Genappe, Leuven, Perwez, Thienen.

Zaterdag. — Aarschot (groensel), Diest, Hal (n) (groens.), Malderen (v), Vilvoorden, Waver (groens.).

Alle dagen groensel te Schaarbeek en Sint-Jans-Molenbeek

V. Limburg

Maandag. — Lommel, Maaseick (groensel), Quaede-Mechelen (n).

Dinsdag. — Hasselt (v), Lummen, St-Truiden, Tongeren.

Woensdag. — Bilsen, Bocholt, Coursel, Eben-Emael (groensel), Maaseick (groensel), Oostham.

Donderdag. — Peer, Tongeren.

Vrijdag. — Bree, Hasselt (v), Lanaeken, Lille-St-Hubert, Maaseick (groensel), St-Truiden.

Zaterdag. — Overpelt, Tongeren

B. Allerlei waren

I. Oost-Vlaanderen

Maandag. — Geeraardsbergen, Maldegem, Rupelmonde, Swevezele. — **Dinsdag** Somergem, Zele. — **Woensdag** Deinze (v) (zwinkelalotten), Herzele, Nederbrakel, Ronse (v), Wijngheue. — **Donderdag** Audenaarde (v), Denderhaute, Eecloo (v), St-Nikolaas (v). — **Vrijdag** Geeraardsbergen, Gent (bloemen, vogels, honden, konijnen), Ledeberg, Temsche. — **Zaterdag** Aalst, Hamme (eetwaren), Lebbeke (v), Nederbrakel, Sijngem. — **Zondag** Ledeberg.

II. West-Vlaanderen

Maandag Alveringhe, Kortrijk. — **Dinsdag** St-Denijs. — **Woensdag** Meulebeke, Thourout, Veurne (v). — **Donderdag** Staden, Watou (v). — **Vrijdag** Ardoye, Handzaeme, Oost-Roosebeke (n), Poperinge (n), Ruysselede. — **Zaterdag** Isegem, Lichtervelde, Meenen, Waregem (v).

III. Antwerpen

Dinsdag Schelle (n), St-Amans (Puurs) (v). — **Vrijdag** Antwerpen. — **Zaterdag** Mechelen (v), Turnhout.

IV. Brabant

Dinsdag Assche (v), Galmaarde (n). — **Woensdag** en **Zaterdag** Diest.

V. Limburg

Woensdag en **Zaterdag** St-Truiden.

C. Ellegoederen en Kleedingsstukken

I. Oost-Vlaanderen

Dinsdag Gent (oude kleeren), Somergem, Sotteghem (v), Zele. — **Woensdag** Deinze (v), Wijngheue. — **Donderdag** Steenhuyze-Wijnhuysen. — **Vrijdag** Gent, Ledeberg, Temsche. — **Zaterdag** Gent (oude kleeren), Lebbeke (v), Nazareth. — **Zondag** Ledeberg.

II. West-Vlaanderen

Maandag Blankenberge Oostende (n). — **Woensdag** Meulebeke. — **Donderdag** Harelbeke (v), Oostende (n), Staden, Ternath (v). — **Vrijdag** Ardoye, Blankenberge, Handzaeme. — **Zaterdag** Isegem, Oostende (n), Waregem (v), Zondag Waasten.

III. Antwerpen

Dinsdag Breendonck (v). — **Donderdag** Boom (v).

IV. Brabant

Dinsdag Galmaarde (n), Londerzeel (v). — **Woensdag** en **Zaterdag** Diest.

D. Veemarkt

I. Oost-Vlaanderen

Maandag Dendermonde (vee, wild, vogel), Geeraardsbergen. — **Dinsdag** Gent (kiekens). — **Woensdag** Gent, Lokeren, Ronse (v). — **Donderdag** St-Nikolaas (v), Wetteren. — **Vrijdag** Gent.

II. West-Vlaanderen

Maandag Ghistel, Kortrijk. — **Dinsdag** Brugge (v) (hoornvee). — **Donderdag** Brugge (v) (schaap, kalv., huid, roet). — **Zaterdag** Roesselare (om 2 ure), Waregem (v), Ieperen. — **Alle Maandagen** vellenmarkt, in het slachthuis, te Kortrijk.

III. Antwerpen

Maandag en **Woensdag** Antwerpen. — **Dinsdag** Lier, Schelle (n), St-Amans (Puurs) (v). — **Donderdag** Lier, Mechelen (v) (Neckerspoel). — **Vrijdag** Mechelen (v) (Neckerspoel). — **Zaterdag** Mechelen (v) stad.

IV. Brabant

Maandag Geldenaken, Leuven, paard en vee. — **Dinsdag** en **Vrijdag** Thienen. — **Woensdag** Diest, Waver, hoornvee. — **Donderdag** Hal (n), Overijssche.

V. Limburg

Dinsdag Hasselt (v) hoornvee. — **Donderdag** Tongeren. — **Vrijdag** Hasselt (v) kalveren. — **Zaterdag** St-Truiden, Tongeren.

E. Verkeersmarkt

I. Oost-Vlaanderen

Maandag Geeraardsbergen. — **Woensdag** Deinze (v), Ronse (v). — **Zaterdag** Nazareth.

II. West-Vlaanderen

Donderdag Brugge (v) vette, Ternath (v). — **Vrijdag** Handzaeme. — **Zaterdag** Brugge (v) magere, Lichtervelde, Waregem (v).

III. Antwerpen

Donderdag Putte (arr. Mechelen). — **Vrijdag** Berlaer, in den winter. — **Zaterdag** Mechelen (v), Turnhout.

IV. Brabant

Dinsdag Londerzeel (v), Opwijk, Thienen. — **Woensdag** Diest, Waver.

V. Limburg

Dinsdag Hasselt (v). — **Woensdag** en **Donderdag** Tongeren. — **Vrijdag** Bree, Lanaeken. — **Zaterdag** St-Truiden.

Gent, Samenw. « Volksdrukkerij », Garencplaats, 9. Uitgever E. Stauntemas.